

Świebodziński Dom Kultury
Polskie Towarzystwo
Przyjaciół Nauk o Ziemi
Oddział w Zielonej Górze

B I U L E T Y N
LUDZIĘSKIEGO
KLUBU
PRZEPROWADNIKÓW
Nr 7 (3186)

- 1 -
W Zjazd Przyrodników Ziemi Lubuskiej

27 września 1985 w Zielonej Górze, odbył się 17 Zjazd Przyrodników Ziemi Lubuskiej. Organizatorem zjazdu, oczywiście jak w latach ubiegłych, był Lubuski Klub Przyrodników. Spotkanie skromne przebiegło prawie w całości przedstawicieli przyrodników z obu lubuskich województw oraz grup reprezentacyjnych.

Obrady rozpoczęły się poświecanie zarządu klubu na rok 1985/86, wygłoszone przez prezesa klubu mera Andrzeja Jermaczka oraz skarbnika mera irż. Włodzimierza Rudawskiego.

W części referencyjnej jako pierwszy wystąpił doc. dr Leopold Asajew, przedwojeniacy Wojskowego Komitetu Ochrony Przyrody w Gorzowie, który przedstawił aktualny stan i perspektywy ochrony przyrody w województwie gorzowskim. Dwa kolejne wystąpienia dotyczyły torfowisk węsiekich i przeciwiowych. Wygłosili je członkowie zarządu mjr Janusz Jermaczek i Tomasz Krzyżków. Iwa rastutowe referaty dotyczące występowania na terenie Ziemi Lubuskiej rzadkich gatunków zwierząt - sowa, nietoperza i rybołówka, przygotowali pracownicy Akademii Rolniczej w Poznaniu dr Andrzej Tereszyński i dr Tadeusz Mizerak. Po krótkie referaty omówiące plany długoterminowe komisji wychodzącej z "Atlas leśno-fauną i ornitofauną województwa przedstawił członkowie klubu mjr Zbigniew Urbańczyk i mjr Andrzej Jermaczek. Następnie wystąpienia, dr Marii Wieloch ze Szkoły Ornithologicznej w Górkach Wsch., oraz dra Fordana Wichta z Gorzowa dotyczyły badań nad ptakami - wyszczepianiem i węgorówkami labudzią niemego, oraz znaczeniem wysp jeziornych dla ptaków. Trzy ostatnie referaty, przygotowane przez członków klubu, mra Leszka Jermaka, Tadeusza Czwatę, oraz Tomasa Krzyżków i Danutę Jermaczek, dotyczyły również ptaków - występowania rawrona w miejscowości Ziemi Lubuskiej, nasan nad zmianieniem stuktur wodnych i drapieżnych raz obraczkowania kaczek na stawach w Czerwicach.

W sesji wieczornej zatwierdzono plan pracy klubu na kolejny sezon, a także dokonano wyniku nowego zarządu. W jego skład weszli: Tadeusz Czwata, Andrzej Jermaczek, Danuta Jermaczek, Tomasz Krzyżków, Włodzimierz Rudawski, Jarosław Szczęsny i Zbigniew Urbańczyk. Obrady zakończyły pokazy przedstawcy przyrodniczych.

Następnego dnia, w niedzielę, uczestnicy zjazdu wzięli udział w wycieczce do rezerwatu Słotnicki.

Zjazd zakończył się działością festynową w klubie "Pomorze" w Zielonej Górze 10-X w dniu 1-XI.

Debiutu klubu na dniu 26 września 1984 roku brały udział 120 członków i sympatyków; 27 organizatorów i 100 uczestników, 29 w Zielonej Górze i 5 w Gorzowie. W skład zarządu weszli: 17 członków zarządu, 16 spółdzielców klubu "Pomorze", 120 osób wokalistów i aktorów, 19 żon, 6 żonów uczniów podatrzewnych, 12 aktorek klubu teatru młodzieżowego zatrudnionych i dyrektor, aktorka aktorek i aktorów w Zielonej Górze i okolicach.

Początki jak w latach ubiegłych, podstawą działalności referencyjnej klubu typu "ptaki, florystyczne", których celem jest jak najlepsze poszanowanie przyrody regionu, w szczególnie tych jej elementów, które są najbardziej pozbawione i zraniają ochrony. Prowadzony przez klub program inventacyjny nadal w ubiegłym roku rany organizacyjne tworzą "Atlas ptaków i kartotek ornithologicznych". Często, po roku zakończonym, klub pojawia się z 1017 kartami zawierającymi informacje o 6 gatunkach roślin, 7 gatunkach ptaków, 7 gatunkach gadów, 12 gatunkach ryb, 1 gatunku gąb i 3 gatunkach grzybów. Jeden zasób kart dołączonych do atlasu wynosiła kartą dołączoną ptaków. Minęło się to z oryginalnym zainteresowaniem większości członków oraz prowadzonej przez klub akcja "Ptaki wodne i błotne Ziemi Lubuskiej". Państwowe powoływili kolejny Tadeusz Czwata i Roman Krawicki. Materiały nadawali dołączać 24 osoby.

W bieżącym roku zakładowo zbiórany materiał do opracowania "Ptaki wodne i błotne Ziemi Lubuskiej". W ciągu kilku ostatnich lat skontrolowano już wiele wszystkich zbiorników wodnych i tereny położone poza terenem. Tereny szczególne interesujące kontrolowane wielokrotnie, tereny które nie sprawiały dla ptaków większych możliwości gniazdowania itp. 2 razy. Do końca bieżącego roku kalendarzowego planuje się opracowanie materiałów i oddanie pracy do druku. W zbiorzeniu materiałów dołączanych ptaków wodnych i błotnych w bieżącym roku uczestniczyły 15 osób.

16 osób zadeklarowało udział w skrócie "Atlas ornithologiczny". W proponowanym przez organizatorów terminie kartę atlasową zatrudniły 17 osób, które skontrolowały atlasie 15 ptaków.

w sierpniu 15 osób wzięło udział w ośrodkowiskowej letnicy i takich jakich i stajeczych, do której wybrano 208 im. pionierów, reprezentując 177 z 177 z 19 jednostek.

Przełomie lipca i sierpnia w Górkach Wschodnich wykonały się pozytywne dokumentacje i ujednolicone kierownictwo do końca sezonu rezerwowej sekcji i rozbiorów w jednostce miejscowości Góra w gminie Rzepin.

W lutym, w wyniku kolejnych przemian organizacyjnych a zarządem Sekcji Ośmiolatków powołano oddział Jużelskiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, pod kierunkiem Zbigniewa Tarczki Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Toruniu, przejęto koordynację prac rozbiorowych do końca sezonu sekcji "Przyjaciół Ziemi Lubu". Faktem tym wiąże się przejęcie przez klub wielu obowiązków rozbiorowych, kierownictwa, a także odpowiedzialności za to, aby prowadzenie prac rozbiorowych nie odniechła się do innych jednostek rozbiorowych przez środki umundurowane.

Po latach utycznych, w bieżącym roku prowadzone działalność szkoleniowa. W końcu marca zorganizowano wiosenną sesję szkoleniową w Pińczowej udział wzięły ponad 30 osób.

Janice organizowane są grupowych wyjezdów, m.in. do rezerwatu Ciołków i Stacji Ornithologicznej w Górkach Wschodnich. W lutym, praw wydatnej komisji organizacyjnej i finansowej Świebodzińskiego Domu Kultury zorganizowano IV Konkurs przyrodniczy dla uczniów szkół podstawowych. Udział wzięło ponad 100 uczniów z 21 szkół. W przekształcaniu i przeprowadzeniu konkursu uczestniczyły 10 członków klubu.

W salach Muzeum Regionalnego w Świebodzinie zorganizowano wystawę fotograficzną pod czujkami klubu, złożoną z ponad 4 autorów.

W sierpniu wydano trzy numery /2, 5 i 6/ tiuletynu klubu, lowiano zespół redakcyjny bibliotyku w którym składały się 4 osoby. Ustalono również, że tiuletyn ma zbyt mały zasięg, co wiąże się z niskim nakładem. Zwiększenie nakładu do 100 egzemplarzy podniesie mukę tiuletynu i umożliwi rozszerzenie do bibliotek instytucji związanych z ochroną przyrody, placówek turystycznych itp.

Prof. Stefan Skuratowski przekazał na rzecz klubu dar w postaci kilkunastu numerów czasopism "Współwinię", "Kosmos", "Przyroda Polski Ludowej" i "Rzadkie fitofazyficzne nad Pol-

ią". Do otwarcia sezonu przez nich zostały, czasopisma nadawanowe są w tiuletkach przywiatane.

W ciągu całego roku prowadzona kierowniczo działalność interwencyjna kierując do władz administracyjnych jednostek i jednostek dotwierdzających ochrony przyrody regionu.

Istota klubu / - /
Edyta Jermaczek

Sprawozdanie z działalności finansowej Lubuskiego Klubu Przyrodników w okresie od 1 stycznia do 1 września 1986.

Rok 1986 rozpoczęto z saldem dochodów z roku ubiegłego w wysokości 3787 zł.

Przychody gotówki w kasie w roku 1986 wynosiły:

1. Dostępne dla członków	- 542,-
2. Składki członkowskie na PTINoZ	- 1600,-
3. Wpisowe na sesję szkoleniową	- 2350,-
4. Wpisowe na wycieczkę do Górek Wsch.	- 500,-

Kazem wpływy - 9822,-

Rozchody gotówki z kasę wynosiły:

1. Wykonanie odznak klubowych	- 6000,-
2. Zakup kopert, znaczków, ojazdy pocztowe	- 1130,-
3. Przekazane składki PTINoZ	- 1400,-
4. Opłata obiadu na sesji szkoleniowej	- 2669,-

Razem rozchody - 11199,-

Po zbilansowaniu powyższych kwot pozostała suma 2410 zł i taki był stan kas klubu w dniu 1 września 1986.

Wykonane w dqr. w roku 1986 /do 1 września/ przekazany na rachunek klubu dobrowolne datki pieniężne: T. Czwałka /400/, R. Bębina /200/, A. Jermaczek /100/, E. Bielik /400/, J. Łowkis /100/, L. Leszcz /500/, A. Budawa /1000/, I. Szafata /200/, J. Wydryczyk /100/.

Konkurs przyrodniczy, organizowany przez klub wycieczkowy oraz działalności wydawcy finansowane były częściowo przez Świebodziński Dom Kultury, a działalność wycieczkową datkowo przez lubuski oddział PTPTwZ /15000 zł/.

Skarbnik klubu / - /
Włodzimierz Budawski

lista gatunków o których daje
więcej informacji są w Lubuskiej
Kartce Pogodowej

~~lubuska Kartka Pogodowa - Karta 2~~

Przykazanie i rozwój prawidłowych przez klub prac
inwentaryzacyjnych oraz rozpoczęcie realizacji szeregu kon-
kretnych opracowań naukowych nadodzi konicornego zrzeszo-
nego poszerzenie listy gatunków których obserwacje gromadzone
będą w kartce.

R o ś l i n y

Cis /Taxus baccata/
Brzak /Sorbus torminalis/
Dąb czerwony /Quercus rubra/
Błotnica /Betula pendula/ - okazy kwitnące
Maczki lekarskie /Arctostaphylos uva-ursi/
Barwinek pospolity /Vitis minor/
Długosz królewski /Osmanthus regalis/
Rosiczka /Drosera sp./ - wszyskie gatunki
Korwinik /Asarum europaeum/
Dziwiosz bezwykroty /Cardamine hirsutissima/
Lilia różowa /Lilium martagon/
Snieżyczka przeźimująca /Galanthus nivalis/
Czinica /Stipa sp./ - wszyskie gatunki
Zimowit jesienni /Coccculus autumnale/
Wrzosiec rafajewi /Erica arborea/
Kotwika /Trapa natans/
Pęczyna zwyczajna /Urtica dioica/
Zurewnica błękitna /Oxycoleus quadrifolius/
Sasanka /Fuscellula sp./ - wszyskie gatunki
Boczek trójlistowy /Fenugonium trifolia/
Zawilec wielkokwiatowy /Aconitum septentrionale/
Miłek wiosenny /Adonis vernalis/
Centuria pospolita /Centaurium pulchellum/
Czermień błotna /Calla palustris/
Bawnica torfowa /Scheuchzeria palustris/
Kroć wiechowata /Cladonia mitrula/
Sterczykowate /Oridium mariscus/ - wszyskie gatunki

Z w i e r z a t e - t e z k i r q u e w e

Pijawka lekarska /Hirudo medicinalis/
Świdryki /Cleptellidae/ - wszyskie gatunki
Tygryz paskowany /Argiope bruennichi/
Tęcznik liszkarski /Calopoma sycephanta/
Jelonek rożacz /Lucanus cervus/
Koniork dębosz /Cervus elaphus/
Boredojcie cieślą /Dryasakes fater/
Paz królowej /Isolde machaon/
Paz żeglarz /Iphiclides podalirius/

P ł a z y - wszyskie gatunki

G a d y - wszyskie gatunki

P t a c k i

a/ wszyskie obserwacje

Nury /Navia sp./ - wszyskie gatunki
Perkozek /Coloeus s. r. similis/
Zasępik /Loxocetes alpinus/
Perkoz zwyczajny /Ficedula hypoleuca/
Kormoran /Phalacrocorax carbo/
Bąk /Phalacrocorax aristotelis/
Łączek /Ixobrychus minutus/
Slepowron /Nycticorax nycticorax/
Czapla biała /Buteo buteo/
Czapla radońska /Buteo buteo zeteki/
Czapla purpurowa /Ardea purpurea/
Focha czarny /Ciconia nigra/
Bernide /Branta sp./ - wszyskie gatunki
Gęś /Anser sp./ - wszyskie gatunki
Łabędź krzykliwy /Cygnus cygnus/
Łabędź rudy /Cygnus bewickii/
Ohar /Tadorna tadorna/
Krakwa /Anas strepera/
Swistun /Anas penelope/
Rózowice /Anas acuta/
Iłaskonos /Anas clypeata/
Heimiakha /Netta rufina/
Pedporzalka /Aythya nyroca/
Ogorzała /Aythya marila/
Brdzden /Somateria mollissima/
Markacza /Melanitta nigra/

Unia /Melanitta fusca/
Lojówka /Clangula hyemalis/
Bielaczek /Merops albicollis/
Mroogęś /Herrus merganser/
Szczach /Merops serratus/
Rybiorów /Pandion haliaetus/
Trzmielcjad /Fernis spirurus/
Kania czarna /Milvus migrans/
Kania ruda /Milvus milvus/
Pielić /Milvus albicilla/
Jastrząb /Accipiter gentilis/
Krogulec /Accipiter nisus/
Myszak włochaty /Buteo lagopus/
Orlik kurykliwy /Aquila pomarina/
Gadożer /Circus gallicus/
Błotniak żółtawy /Circus cyaneus/
Błotniak ląkowy /Circus cyanoargus/
Sokoły /Falco sp./ - wszyskie gatunki
Przepiórka /Cetornix albivittis/
Zuraw /Grus grus/
Wodnik /Haliaeetus aquatilis/
Kureczka /Perdix sp./ - wszyskie gatunki
Dorkacz /Crex crex/
Kurka wodna /Gallinula chloropus/
Sieweczek /Charadrius/ - wszyskie gatunki
Biegak złota /Pluvialis apricaria/
Siewnica /Squatarola squatarola/

Bierus /Calidris sp./ - wszyskie gatunki
 Kamuśnik /Armaria intermixta/
 Dalmation /Phalaris rufa/
 Brodziec /Tringa sp./ - wszyskie gatunki
 Rycerz /Larus fuscus/
 Kulik /Numenius sp./ - wszyskie gatunki
 Słonka /Scolopax rusticola/
 Blatkarzka zwyczajna /Gallinago lobatus/
 Szwadron /Stenocercus sp./ - wszyskie gatunki
 Mewa mala /Ianus viridis/
 Mewa pośpolita /Ianus carus/
 Mewa żółtonoga /Ianus fuscus/
 Mewa średniorzepa /Ianus arctatus/
 Mewa siódłata /Ianus cirrhinus/
 Rybitwa /Chlidonias sp., Sternula sp./, Hydroprogne sp./ - wszyskie gatunki
 Siniak /Colurus ocellatus/
 Sowa uszata /Asio otus/
 Sowa leśna /Accipiter gentilis/
 Föjdka /Athene noctua/
 Kotorówka /Tyto alba/
 Lelek /Ceryle rudis/
 Kraska /Circus aeruginosus/
 Zimorodek /Alcedo atthis/
 Drużek /Tetrao urogallus/
 Górniożona /Dromiciops alpestris/
 Dzierlak /Galerida cristata/
 Świergotek polny /Anthus cervinus/
 Siwarnik /Anthus spiniferus/
 Flizka sówka /Fregata cinnamomea/
 Dzierzba czarnogardła /Lanius minor/
 Dzwirzyna ruda i we /Lanius senator/
 Orzechówka /Nucifraga caryocatactes/
 Jemiołuszka /Femycilla garrulus/
 Pluszcz /Cinclus cinclus/
 Polkrzywnica /Prunella modularis/
 Wodniczka /Acrocephalus paludicola/
 Mucholówka rata /Picathartes parva/
 Mucholówka białoszara /Picathartes albicollis/
 Paszkoł /Turdus viscivorus/
 Wąsatka /Turdus philomelos/
 Pedróńczyk /Lanius excubitor/
 Rzepołuch /Acrocephalus leucopterus/
 Czeczotha /Acanthis flammea/
 Dżer /Spinilla montifringilla/
 Dzikowica /Carpodacus erythrinus/
 Krużdżał /Loxia sp./ - wszystkie gatunki
 Sniegruża /Plectrophenax nivalis/
 Połwierka /Calcarius lapponicus/
 b) dane o stanowiskach lęgowych
 Blotnicki stawowy /Circus aeruginosus/
 Dzikociel szlomy /Lanius viridis/
 Dzikociel średni /Buteo buteo niger/
 Borszczówka /Riparia riparia/
 Szczekacz /Janus excubitor/
 Gawron /Corvus frugilegus/

Cyprysówka /Locustella naevia/
 Trznadelka /Lanius collurio/
 Trznadelka /Lanius excubitor/
 Pstrągówka jasnowłosa /Sturnus vulgaris/
 Srodkowka /Coracina caerulea/
 Trznadelka /Lanius excubitor/
 Pstrągówka /Lanius excubitor/
 Słonka /Ianus excubitor/
 Słonka /Ianus fuscus/
 Szwadron /Gallinago gallinago/
 Rycerz /Larus fuscus/
 Szpik /Carduelis spinus/
 Gil /Lanius excubitor/
 Dróżan /Emberiza hortulana/
 c) dane o stanowiskach lęgowych oraz obserwacji z okresu obserwacji
 dnia obserwacji sklepów. Liczebności ponad 10 osobników
 Czapla siwa /Ardea cinerea/
 Łabędź niemy /Cygnus olor/
 Jędrzejówka /Anas crecca/
 Cyraneczka /Anas querquedula/
 Głowiąka /Aythya ferina/
 Oszemica /Aythya fuligula/
 Gasol /Bucephala clangula/
 Szajfa /Vanellus vanellus/
 Frank /Gallinago gallinago/
 Dzierzyny /Ciconia ciconia/
 Smieszka /Farrus ridibundus/
 Kwieciął /Turdus philomelos/
 Brodzik /Turdus iliacus/
Kruk /Corvus corax)
 Jeż zachodni /Erinaceus europaeus/
 Jeż wschodni /Erinaceus amurensis/
 Kikutoperze /Chiropteris/ - wszyskie gatunki
 Föhr /Gaster fitzoyi/
 Słonek /Capreolus capreolus/
 Borszcz /Halys mellos/
 Rydia /Lutra lutra/
 Lis /Alces alces/

Przedstawiona lista nie obejmuje szerszej ryb, ptaków
 morskich gatunków, które sporadycznie spotyka się w tym
 obszarze, a przede wszystkim takich, jakim są żaglówki i żaglówka
 pionowa, której pojawienia się nie należą do regularnych.
 Do kategorii tych należy również jedynie informacja
 o gatunkach roślinożernych, które spotyka się w tym obszarze, a dla których
 nie ma informacji o występowaniu w tym obszarze, w tym
 gatunków drzew i krzewów.

Lista gatunków o historycznym
zasięgu gromadzonych w Lubuskiej
Lekarstwie Pospolitej

~~lubuska karta biologiczna - katalog 2~~

Sztuka u z rozwijającym się przez klub prac inventacyjnym i pod rozpoznaniem realizacji sześciu konkretnych sprawozdań fachowych nadodzi konieczności przekształcenia isty zatwierdzonej obserwacji gromadzonej będącej w karotece.

R o ś l i n y

Cis /Taxus baccata/
Brąz /Sorbus torminalis/
Dąb czerwony /Quercus rubra/
Błotnica /Betula pendula/ - okazy kwitnące
Maczki lekarskie /Hypericum perforatum/
Barwinek pospolity /Virola minor/
Dłutwo królewskie /Osmunda regalis/
Rosiczka /Drosera sp./ - wszystkie gatunki
Korwinik /Asarum europaeum/
Dziewiczyńka biała /Carlinea acaulis/
Lilia śliwiakowa /Lilium martagon/
Sniżyczka przewałowa /Galanthus nivalis/
Cistnica /Stipa sp./ - wszystkie gatunki
Zimowit jesieniowy /Colchicum autumnale/
~~Niziołeczka japońska /Eriocaula japonica/~~
Kotwica /Trema orientalis/
Pezza zwyczajna /Urtica dioica/
Zurewnina płotna /Oxycoccus quadrifolius/
Szałanka /Fuscofilla sp./ - wszyskie gatunki
Potrek trójlistowy /Menyanthes trifolia/
Zawilec wielkokwiatowy /Aconitum vulgare/
Milek wiosenny /Adonis vernalis/
Centuria pospolita /Centaurium umbellatum/
Czerniedź białonna /Calla palustris/
Baznica torfowa /Scheuchzeria palustris/
Kłącza wiechowata /Cladium mariscus/
Sterczykowate /Orobanchaceae/ - wszystkie gatunki

Z w i e r z a t a - t e z k r ę g u l o w e

Pijawka lekarska /Hirudo medicinalis/
Świdryki /Cleidellidae/ - wszyskie gatunki
Twarzik paskowaty /Argiope bruennichi/
Tęcznik liszkarz /Callosoma syringophanta/
Jeleń rożacz /Cervus elaphus/
Konioróg dąbrosz /Ceratopus cerio/
Boreośniec cieciel /Drymopterus latifolius/
Pap królowej /Lasiurus cinereus/
Pap żaglarz /Iaphyliidae pratinellus/

P ł a z y - wszyskie gatunki

G a d y - wszyskie gatunki

P t a k i

a/ wszyskie obserwacje
Nury /Lavia sp./ - wszyskie gatunki
Łowieńczyk /Nycticeius richardsoni/
Zasmyk /Vipioctes nasicillus/
Perkoz - irakaszi /Podiceps cristatus/
Kormoran /Phalacrocorax carbo/
Bąk /Phalacrocorax stellaris/
Łączek /Ixobrychus minutus/
Slepowron /Nycticorax nycticorax/
Czapla tiała /Buteo alba/
Czapla radońska /Buteo buteo/
Czapla purpurowa /Ardea purpurea/
Kotlar czarny /Ciconia nigra/
Bermilli /Branta sp./ - wszyskie gatunki
Gęś /Anser sp./ - wszyskie gatunki
Łabędź krzykliwy /Cygnus cygnus/
Łabędź mały /Cygnus bewickii/
Ohar /Tadorna tadorna/
Krakwa /Anas strepera/
Swistun /Anas penelope/
Rólikiec /Anas acuta/
Flaszanka /Anas clypeata/
Heimiattka /Netta rufina/
Pełgorzałka /Aythya nyroca/
Ogarzana /Aythya marila/
Brdzona /Fulica atra/
Markaczka /Melanitta nigra/
Unia /Melanitta fusca/
Łodówka /Clangula hyemalis/
Pielażek /Mergus albellus/
Eurogęś /Mergus merganser/
Szczachar /Mergus serrator/
Rybołów /Pandion haliaetus/
Trzmieljad /Fernaris spinorus/
Kania czarna /Milvus migrans/
Kania ruda /Milvus milvus/
Pielić /Buteo buteo/
Jastrząb /Accipiter gentilis/
Krogulec /Accipiter nisus/
Myszołek wlechaty /Butorides lacopus/
Orlik krzykliwy /Aquila pomarina/
Gatelażer /Circus gallicus/
Błotniak zbożowy /Circus cyaneus/
Błotniak ląkowy /Circus pyramius/
Sokoły /Falco sp./ - wszyskie gatunki
Przepiórka /Colurnix coturnix/
Żuraw /Grus grus/
Wodnik /Haliaeetus aquila/
Kureczka /Perdix sp./ - wszyskie gatunki
Derkacz /Crex crex/
Kurka wodna /Gallinula chloropus/
Sieweczek /Chenarius/ - wszyskie gatunki
Biewik złota /Pruinialis caerulea/
Siewnica /Squatarola semipunctata/

Bierus /Calidris sp./ - wszyskie gatunki
 Kaczuszek /Anas querquedula/
 Dziedzic /Tringa sp./ - wszyskie gatunki
 Brodziec /Numenius phaeopus/
 Rybuk /Littoralis littoralis/
 Kulik /Curruca sp./ - wszyskie gatunki
 Słonka /Scolopax rusticola/
 Piłatkówka średnia /Numenius phaeopus/
 Śwadrzyk /Stercorarius sp./ - wszyskie gatunki
 Mewa morska /Larus canus/
 Mewa pisklęca /Larus canus/
 Mewa falcata /Larus fuscus/
 Mewa strzępiasta /Larus argentatus/
 Mewa śródziemna /Larus marinus/
 Rybitwa /Chlidonias sp., Sternula sp., Hydroprogne sp./ - wszyskie gatunki
 Siniak /Sturnus vulgaris/
 Sowa uszata /Asio otus/
 Sowa tura /Accipiter gentilis/
 Fójdka /Athene noctua/
 Lzotówka /Tyto alba/
 Lelek /Caprimulgus europaeus/
 Krasika /Circus aeruginosus/
 Zimorodek /Alcedo atthis/
 Dudek /Cuculus canorus/
 Górnica /Circus pygargus/
 Dzierlańka /Galerida cristata/
 Swiergotek polny /Anthus pratensis/
 Siwarnik /Anthus spinoletta/
 Fliegzka średnia /Merops apiaster/
 Drzecza czarnogłówka /Lanius minor/
 Dzik /Tetrao urogallus/
 Orzechówka /Nucifraga caryocatactes/
 Jemiołuszka /Femycilla garrulus/
 Pluszcz /Cinclus cinclus/
 Polkowynica /Prunella modularis/
 Wodniczka /Acrocephalus paludicola/
 Mucholówka ruda /Ficedula parva/
 Mucholówka białoskrzydła /Ficedula albicollis/
 Paszkot /Turdus viscivorus/
 Jasatka /Parus major/
 Pielgrzymek /Lanius excubitor/
 Rzepołuch /Acrocephalus scirpaceus/
 Czeczołka /Acrocephalus fuscus/
 Dżel /Phragmites australis/
 Dziwnica /Carpodacus erythrinus/
 Krywaczik /Loxia sp./ - wszyskie gatunki
 Snieruła /Plectrophenax nivalis/
 Połwierka /Colaptes auratus/
 b/ dane o stanowiskach lęgowych
 Piłatkówka stawowa /Numenius arquata/
 Dziadziel zielony /Larus viridis/
 Dzik /Tetrao urogallus/
 Brzozówka /Alcippe virens/
 Szczekosy /Janus excubitor/
 Gawron /Corvus frugilegus/

Dworek średnio- i duży /Locustella naevia/
 Dzwonek żółty /Lacerta agilis/
 Dżungla /Lacerta viridis/
 Pszczółka /Lacerta bilineata/
 Polkowynica jasnonoga /Prunella collaris/
 Polkowynica /Prunella modularis/
 Sójka /Accipiter gentilis/
 Słowiak rudy /Lanius collurio/
 Szwajcar /Incerta leucophaea/
 Rokitnik /Corvinus cornutus/
 Gąska /Carduelis spinus/
 Gil /Tweedia palustris/
 Orolan /Emberiza leucoptera/
 c/ dane o stanowiskach lęgowych oraz obserwacje z okresu poza-
 lego wczesnego do tegoż okresu. Liczebności ponad 10 osobników
 Krzypla ciemna /Ardea cinerea/
 Łabędź nizinny /Cygnus olor/
 Jastrząbka /Anas crecca/
 Cyprysówka /Anas querquedula/
 Głowienka /Aythya ferina/
 Szermica /Aythya fuligula/
 Gagol /Bucephala clangula/
 Zaiga /Vanellus vanellus/
 Frązk /Gallinago gallinago/
 Dzik /Tetrao urogallus/
 Smiechka /Larus ridibundus/
 Kwaczek /Tupodus pilaris/
 Drozdzik /Turdus iliacus/
Kruk /Corvus corax/
 s a k i

jeż zachodni /Erinaceus europaeus/
 jeż wschodni /Erinaceus orientalis/
 Kękoberze /Chiropteris/ - wszyskie gatunki
 Fójdka /Caprimulgus/
 Kilk /Cantis lugens/
 Soszuk /Nestor scutulatus/
 Rybitwa /Lutra lutra/
 Ibis /Alces alces/

Pредставiona lista nie obejmuje ptaków rzędkich i endemicznych gatunków, które sporadycznie spotykają się na terenie kraju, a przynajmniej zapotrzebowanie na nich jest mało i nie pozwala na precyzyjne informacje o gatunkach pospolitych, nie występujących na terenach lęgowych i żerowych, a jakaś wiele z nich jest dalej ilości.

Pozycjonujemy, że karty należy uzupełniać co najmniej, przynajmniej w rubrykach "gatunek" i "stan wioski", a zasada karty nie powinna być wykonywana w terenie lecz w domu i w zakładach dydaktycznych w terenie notatek.

Rubryka "gatunek" powinna zawierać pełną decydującą i jasną nazwę obserwowanego gatunku. W przypadku jednorodziców, nawet najbardziej niepewności w oznaczeniu gatunku po nazwie gatunkowej należy wpisać znak zapytania, a w rubryce "szczegóły obserwacji" dokładnie opisać zaobserwowane cechy. W pozostałych przypadkach dopuszczalne jest oznaczenie tylko do rodzaju /np. Dipsera sp. - rosiczka/. Kierunek obserwacji jest zgodnie z obserwacjami nieprawidłowych, starych na przyjuszczaniach/.

W rubryce "liczność" należy podać dokładną /np. 4 osobniki, 2 samce, 2 samice/ lub przybliżoną /licznie na obszarze 1'000 m², około 100 os./ ocenę liczebności gatunku. Ofera powinna być oparta na określonych kryteriach i których informacje należy podać w rubryce "szczegóły obserwacji".

Dane zawarte w rubryce "stanowisko" powinny obejmować dokładne naniesienie stanowiska na mapę i szybkie odnalezienie w terenie. Mały więc wpisywać odległość i kierunek od najbliższej miejscowości, nazwę zbiorowiska wodnego, w lasach numer oddziału, nazwę leśnictwa, obrębu lub nadleśnictwa, nazwę rynku oraz opis wszelkich punktów orientacyjnych - dróp, mostów, założuów, drzew itp. W przypadku stanowisk trudnych do lokalizowania na odwrocie karty należy zamieścić prowizoryczną mapkę z zaznaczonym opisywanego stanowiska.

W rubryce "Miejsce" należy podać krótki opis środowiska, szczególną uwagę zwracając na cechy, które mogą być istotne dla opisywanego gatunku.

Wypełnione karty należy radaływać na adres: Lubuski Klub Przyrodniczy, Świebodziński Dom Kultury, ul. 22 Lipca 4, 66 - 200 Świebodzin. Jednym adresem można również przysyłać informacje dotyczące kartoteki oraz zarządu karty. Obrona zasad funkcjonowania i korzystania z danych zawartych w kartotece zawiera komunikat nr 1 /Biuletyn LKP nr 3/.

Aleksander Jernaeck

Szczególny podziękowanie składam
profesjonalnym wykwalifikowanym.

W przeszłości, niegdyś roku, w ramach działań zielonego klimatu, przygotowaliśmy koordynację prac w terenującym i zbadującym, załączającym sprawozdanie o faunie Ziemi Lubuskiej. Wspomniana temu trudno jest zaliczyć konkretny jest wybór i zaangażowanie wszystkich członków i współpracujących ludzi, letrzenie reprezentatywnych danych o występkach występujących w terenie gatunków, o ich liczebności, normowaniu, formach i charakterze przełotów i innych elementach biogeografii wymie przede wszystkim zespołu obserwatorów w oku kilku lub nawet kilkunastu lat.

Pierwsze i jak dotychczas ostatnie całkowite opracowanie zwifauny naszego regionu powstało w roku 1919; tutaj to monografia zwifauny Marchii Brandenburskiej autorstwa H. Schmidta. W okresie powojennym oprócz niewielkich nowo odkrytych pojedynczych obserwacji, ukazało się zaledwie kilka prac, w których systematyczny przedstawiające wystąpienie określonych gatunków ptaków. Prace te dotyczą czasli siwej, rogacza czarnego i białego, żabdzika niemego i cygnowy /odpowiednio materiały bibliograficzne zawierają Biuletyn LKP nr 1 i 4/. Brak również całkowitych opracowań faunistycznych miejscowości terenu, fragmentów regionu. Wyjątkiem jest tu kontryński zbiór referencyjny którego zwifaunę w ubiegły dziesięcioleciu przedstawiły skrótkowo-dobrze.

Znaczne powiększenie badań nad gatunkami Ziemi Lubuskiej nastąpiło pod koniec lat 70 - tych i w pierwszych latach 80 - tych kiedy to wykonyano tu szereg faunistycznych prac miedzynarodowych dotyczących zwifauny dolin Obrzy i Oły, zwifauny ptaków Szczecinka, oraz wyjaśniania kilku gatunków ptaków z wybranych terenów. Równocześnie rozpoczęto inne prace koncentrujące się na określaniu i zweryfikowaniu istnienia i rozdrobnienia biocenoz leśnych i rzekowych w terenie Ziemi Lubuskiej, zbadaniu i zmianie i dynamice przelotu ptaków wodnych w regionie Szczecina, nowej ujęciu literatury i na językach Doliny Obrzy, badaniu i zmianie

ptaków z naszej lasów i parków, nad rzekami i jeziorami, częstymi ptaków drapieżnych i innych. W tym samym czasie z inicjatywy Sekcji Ornitolodycznej PTZ-ol, w leszczynie rozwijającej się od lat faunistyczne dalinie rzecznego w ramach planowanego opracowania "Awifauna Wielkopolski i Ziemi lubuskiej". Do badań tych odruchów swojego poświęcenia włożyły się nasze klub, od roku 1987 rozpoczętym systematiczne prace nad tematem "Ptaki wodne i lęgowe leśniczwa lubuskiego".

Planowane opracowanie "Awifauna Ziemi lubuskiej" dotyczy będzie obszaru leśnictwa lubuskiego wraz z przyległymi do niego przedziałami Warty i Odry, lądkową krawędzią regionu stanowiącą nowoczesną granicą krajobrazu przedolinyarty, południową - południowo-lądkową krawędzią przedoliny Odry, zachodnią - brzegiem jeziora, a wschodnią i wschodnią krawędzią doliny Oby. Powierzchnia tego obszaru wynosi około 7 400 km².

Łącznie zbiór danych dotyczących gatunków nasienniowych będą informacje gromadzone w lubuskiej Kartotece Przecroniczej i zbierane będą w ramach zarządzanych akcji, bądź oczywiście przez wszystkich obserwatorów. Karta listy gatunków ptaków o których zbierane będą dane zawiera komunikat dotyczący działalności Kartoteki zamieszczony w niniejszym biuletynie.

W celu określenia liczności i rozmieszczenia gatunków średnio licznych, już od przyszłego roku rozpoczęmy badania na powierzchniach próbnych "krajohrabowskich" obejmujących po 25 km² różnych typów krajobrazu. Docelowo, w ciągu 3 lat powiniemy przeprowadzić 5 - 6 takich powierzchni.

W celu zetknięcia danych ilościowych o gatunkach licznych i bardzo licznych prowadzone będą badania metodą kartograficzną na niewielkich /10 - 11/ha/ powierzchniach próbnych obejmujących wycinki poszczególnych środowisk. Dotychczas na terenie Ziemi Lubuskiej przebadano 23-takie powierzchnie obejmujące oczkiem 625 ha środowisk lądkowych i 2 km strefy brzegowej jezior. Stosunkowo dobrze poznano awifaunę lasów, pól i lasów liściastych, i lasów śródleśnych, szczególnie w borach, na zbiornikach wodnych i w terenach zurbanizowanych, dla uzyskania reprezentatywnych danych powinno się przebadzić jeszcze około 20 powierzchni, obejmujących lasy wiejskie 4 - 5 ha na terenach.

Wstępem do programu badawczego jest przeprowadzenie ogólnego zbiornikowa obserwacji materiałową i techniczną liczbą ptaków, ujętych na obszarze planowanym, dotyczącym lat minionej i zapisaną w jej wyniku Państwową Katalogiem gatunków, z wykazem kilkuletnich średnich zbiorników ptaków leśnych. Oprócz tego planowane jest prowadzenie badań, prowadzone przez ręka rozmieszczenia systematyczne, prowadzone pośród mieszkańców leśniczwa lubuskiego, o której mowa, aby określić regularne obserwacje ilościowe nad wydzielonymi i określonymi grupą ptaków.

Na podstawie danych zaktualizowanych z latami 1985 - 1986, jako dane aktualne w opracowaniu umorlęgionego będą materiały z lat 1980 i 1981. Tak więc planowane opracowanie nimiejszych gatunków regionu w latach 1980 - 1981.

Ponieważ dojrzewanie terminu dokształcania, prac terenowych rozpoczęte jest zaledwie 3 lata, olicja i materiałowe przekształcanie musi w momencie roczennym i planowym, tj. roku 1987 rozpoczęte zostanie, zaplanowane na 2 - 3 lata, szacowanie iżwieniowych środowisk odrębnych dla jezior i południowego umorlęgionego rezerwum "Krajohrabowskie" i Odry, obejmujące obszar leśniczwa w jednym sezonie kontrole całego terenu i dokładniejsza penetracja na bardziej głębszych fragmentów, na których wykonywane zostaną powiernicze praktyki "krajohrabowskie" i powierzchnie do badań metodą kartograficzną. Liczenie na 2 - 3 powierzchniach "krajohrabowskich" rozpoczęte zostaną również na terenie Pojezierza. W celu streszczenia prowadzone lata systematyczne, obserwacje terenów, kilkudziesięciu jezior i kilku kompleksów stawów rybnych. Kartografowane będą tereny rozpięte na 5 powierzchniach liczących zbiornikiem i przeletującymi ptaków drapieżnych, jednorazowe, jesienne, zimowe i wieczenne lęgi ptaków wodnych na całym obszarze, a także liczenia wbielanach gatunków zimujących w środowisku polnym. Na większą niż dotychczas skalę prowadzone będą obserwacje w ramach "Kartoteki przepisu Atlasu Polski". W miarę możliwości w roku 1987 rozpoczęte zostaną również wstępne badania awifauny leśnej miast i osiedli.

Autor: J. Szafrański, Biuro ds. Nauk i Technik, Nauk o Ziemi Pana

Wykaz liczebności kolonii ptaków województwa Lubuskiego.

W dniach 06-07 lipca 1985 r. województwo lubuskie, na terenie rezerwatu "Słupiec" przeprowadziło liczenie ptaków, głównie siedliskowych, z użyciem metodą punktową 100% powierzchni z 34 punktami, w tym 91% punktów, punktu siedliskowego. Siedliskowa wartość ilości siedliskowych ptaków podana jest w%

Gallinago gallinago	- 450	Circus aeruginosus	- 20
Tringa glareola	- 215	Alauda arvensis	- 4
Acrocephalus scirpaceus	- 84	Sturnus vulgaris	- 4
Ihilomachus pectoralis	- 48	Pulica altra	- 4
Tringa melanoleuca	- 15	Chlidonias leucopterus	- 18
Charadrius dubius	- 12	Anas crecca	- 24
Tringa totanus	- 19	Anas platyrhynchos	- 10
Calidris minuta	- 6	Anas querquedula	- 10
Calidris ferruginea	- 6	Tadorna tadorna	- 8
Venellus vanellus	- 5	Podiceps cristatus	- 8
Tringa erythropus	- 5	Anas fulvigula	- 3
Charadrius hiaticula	- 4	Netta rufina	- 3
Calidris alpina	- 2	Larus ridibundus	- 3
Calidris ferruginea	- 2	Chlidonias leucopterus	- 1
Numenius arquata	- 1	Parus major	- 1
Rezum	910	Larus ridibundus	- 1
		Gallinula chloropus	- 1
		Aythya fuligula	- 1
		Podiceps nigricollis	- 1

Leszek Jerzak

Rozmieszczenie i liczebność kolonii sawrona w województwie Ziemi Lubuskiej w 1985 roku:

Misnia 1985, w celu siedliskowania kolonii sawrona przeprowadzono kontrolę w 17 miastach Ziemi Lubuskiej: Skwierzynie, Ośnie Lubuskim, Sulęcinie, Międzyrzeczu, Świdwinie, Świebodzinie, Złotoryi, Iławie, Ełku, Odrzańskim, Gubinie, Zielonej Górze i Gorzowie Wielkopolskim.

Obserwacji siedlisku siedliskowego w gminach wiejskich, tzn. poza w Miedzyrzecu, Skwierzynie i Gorzowem, 7 miastach, prze- fawalny się 4 kolonie /25%, 35, 34, 1% siedl./, w których za- rządzają 4 /73%, 55, 1%, 3/, a w Gorzowie 2 kolonie /25%, 1%, 72, 69, 26, 0%, siedziba siedliskowa przed Gorzowem/. Liczebno- lich siedliskowych kolonii w gminach wiejskich: w Skwierzynie 1 /31, 29, 8, 0/, w Złotoryi 3 /24, 14, 0/ i w Zielonej Górze 1 /35/.

Średnia wielkość kolonii dla gmin wiejskich w województwie Ziemi Lubuskiej wynosiła 55,2 gniazda; wcześniej stwierdzono 125 gniazd.

Wykaz jesiennego liczenia ptaków wodnych na obszarach Ziemi Lubuskiej - 8 - 23 listopad 1985.

Wliczeniu udział wzięło 15 osób: Stanisław Czap, Tadeusz Szwarc, Mariusz Gleń, Piotr Iwaszkiewicz, Andrzej Jerzak, M. Krzysztof Kiszmanowicz, Miroslaw Nowicki, Sławomir Laskowski, Adam Piukula, Włodzimierz Rudański, Urszula Krel, Robert Stahl, Piotr Tryjanowski, Damian Wielki i Grzegorz Wencina.

Skontrolowane 28 jezior i 2 kompleksy stawów o całym

ołącznej powierzchni 4230 ha, co stanowi ok. 4% powierzchni zbiorników wodnych regionu. Biorąc pod uwagę fakt, że kontrolowane prawie wszyskie większe zbiorniki, natomiast w których niejedni skupią się większość ptaków, można przyjąć, że przebadanej wodnej siedliskowej populacji jesienią 1985 r. kontrolowane około 70 - 80% stanu populacji siedliskowej ptaków. Oszacunek siedliskowej 21755 ptaków rejestrowanych do 14 gatunków.

Pulica altra	- 10284	Anser albifrons	- 50
Anas platyrhynchos	- 5782	Mergus merganser	- 10
Cratylus nieoznaczone	- 1670	Podiceps ruficollis	- 6
Aythya ferina	- 1366	Cyperus cyanus	- 5
Aythya fuligula	- 730	Gallinago gallinago	- 5
Anser fabilis	- 652	Cyperus leucosiphon	- 4
Ianusz nieoznaczone	- 602	Larus argentatus	- 3
Eucopala clangula	- 496	Grus grus	- 2
Cygnus olor	- 95	Melanitta nigra	- 1
Ardea cinerea	- 92	Alcedo atthis	- 1
Larus ridibundus	- 70	Mergus albellus	- 1
Podiceps cristatus	- 64	Podiceps nigricollis	- 1
Anas crecca	- 62	Rallus aquaticus	- 1

+ + *

Zawiadomienie i zaproszenie klubu

Lucjan Agajew, ul. Gen. Józ. Bema 17/8, 64-370 Gorzów
Marek Bielecki, ul. Krasickiego 2/20, 64-035 Zielona Góra
Piotr Jaszczur, ul. Piastowska 10/2, 66-230 Świebodzin
Jerry Kamieński, Gd. Włoszak 12a/3, 64-200 Świebodzin
Stanisław Tarczewski, ul. Wiatrakowa 3, 64-330 Nowy Tomyśl
Grzegorz Wancina, Wińska 1, 64-378 Jarocin

+ + *

W dniach od 1 do 15 czerwca na terenie kozłowskiego
zbiornika retencyjnego zorganizowany zostanie ~~obóz naukowo-żakiet-~~
~~leniowy Klubu~~, którego celem będzie inwentaryzacja awifauny re-
zerwatu Słonek i lubuskiego odcinka Doliny Warty. Zgłoszenia
z podaniem daty przyjazdu i wyjazdu należy nadsyłać do dnia
1 maja na adres klubu. Jednocześnie na dacie zgłoszenia
mieszkaniec Rudawski, Świdwowiec 27, 66-320 Trzebiel/mały wpłacać
wpisowe w wysokości 30 zł za każdy dzień pobytu. Gdy ulegnie
wypisowi obowiązuje równieź pisemny zapis rodzinny i akt opłaty.

+ + *

W dniach od 8 do 14 maja odbydzie się wycieczka klubu
w Dolinę Biebrzy /przejedź pociągiem, noclegi pod namiotkami/
Wybywanie grupowe we własnym zakresie. Wysokość opłaty
nadsyłać do dnia 15 marca na adres klubu, jednorazicie na konto
skarbnika spisując kwotę 100 zł z dopiskiem "wycieczka na
odwrocie pudełka".

+ + *

Zespół redakcyjny: Tadeusz Czwala, Andrzej Jermaczek, Zbigniew
Urbaniak, Dariusz Wołeksi

Redaktor: Andrzej Jermaczek

Nalad: 10 egz.

Adres redakcji: Letniski Klub Instruktorów, Świebodziński Dom
Kultury, ul. 22 Lipca 41, 66-300 Świebodzin